

V Bruseli 12. decembra 2016
(OR. en)

15412/16

ENFOPOL 484
ENV 791
ENFOCUSTOM 235

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	8. decembra 2016
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	15184/16
Predmet:	Závery Rady o boji proti trestným činom proti životnému prostrediu – závery Rady (8. decembra 2016)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o boji proti trestným činom proti životnému prostrediu, ktoré prijala Rada na svojom 3 508. zasadnutí 8. decembra 2016.

**ZÁVERY RADY O BOJI PROTI TRESTNÝM ČINOM PROTI ŽIVOTNÉMU
PROSTREDIU**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

BERÚC NA VEDOMIE, že trestné činy proti životnému prostrediu sa stali jednou z najvýnosnejších organizovaných trestných činností a majú významný vplyv nielen na životné prostredie, ale aj na spoločnosť a ekonomiku vo všeobecnosti, a že boli v hodnotení hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA) na roky 2014 – 2017 identifikované ako nová hrozba;

V NADVÄZNOSTI NA závery Rady o akčnom pláne EÚ na boj proti obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi zvierat a divorastúcimi druhmi rastlín¹, ktoré boli prijaté v júni 2016;

PODČIARKUJÚC, že efektívny boj proti trestným činom proti životnému prostrediu si vyžaduje komplexný multidisciplinárny prístup na všetkých úrovniach a využitie všetkých relevantných politík a nástrojov EÚ a medzinárodných a vnútroštátnych relevantných politík a nástrojov vrátane orgánov presadzovania práva, colných orgánov a orgánov pohraničnej stráže, ako aj orgánov pre životné prostredie a správnych orgánov, vychádzajúc pritom z existujúcich iniciatív a úsilia členských štátov a medzinárodných organizácií a zároveň dodržiavajúc právomoci EÚ a členských štátov;

PRIPOMÍNAJÚC, že trestné činy proti životnému prostrediu zahŕňajú širokú škálu trestných činov, ktorými je úmyselne alebo účelne poškodzované životné prostredie, ako sa uvádza v hodnotení hrozieb trestných činov proti životnému prostrediu v EÚ, ktoré vypracoval Europol²;

PRIPOMÍNAJÚC, že trestné činy proti životnému prostrediu sú často spojené s rôznymi trestnými činmi podvodu a zahŕňajú použitie podvodných dokladov a osvedčení;

¹ 10512/16.

² 15915/13.

ZDÔRAZŇUJÚC potrebu zintenzívniť dialóg a spoluprácu s relevantnými medzinárodnými organizáciami a zahrnúť podľa potreby všetkých relevantných neštátnych aktérov vrátane mimovládnych organizácií a súkromného sektora;

BERÚC NA VEDOMIE rozdiely vo vnútroštátnych právnych predpisoch členských štátov týkajúcich sa trestného konania, najmä rozdielnu kategorizáciu správnych deliktov a trestných činov a rôzne sadzby sankcií, ako aj rôzne právne podmienky použitia konkrétnych vyšetrovacích prostriedkov;

POZNAMENÁVAJÚC, že efektívny boj proti trestným činom proti životnému prostrediu si vyžaduje aktívnu výmenu informácií medzi orgánmi presadzovania práva, ako aj medzi orgánmi presadzovania práva, orgánmi pre životné prostredie a správnymi orgánmi členských štátov;

VÍTAJÚC rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 69/314 o boji proti nedovolenému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi a rezolúciu zhromaždenia OSN pre otázky životného prostredia 1/3 o nezákonnom obchodovaní s voľne žijúcimi druhmi;

VÍTAJÚC prácu v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu, ktorú vykonávajú rôzne medzinárodné, európske a regionálne siete ako napríklad neformálna sieť na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu (EnvCrimeNet), Európska sieť pre implementáciu a vymáhanie environmentálneho práva (sieť IMPEL), Európska sieť pre cezhraničnú spoluprácu medzi orgánmi presadzovania práva v oblasti vodnej dopravy (AQUAPOL), neformálna Európska sieť prokurátorov pre životné prostredie (ENPE), Fórum sudcov Európskej únie pre životné prostredie (EUFJE), a Centrum pre presadzovanie práva v juhovýchodnej Európe (SELEC), ako aj globálny komunikačný nástroj Svetovej colnej organizácie na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu (ENVIRONET);

VEDOMÁ si toho, že trestné činy proti životnému prostrediu majú významný vonkajší rozmer, ktorý si vyžaduje úzku spoluprácu so susednými a tretími krajinami a multidisciplinárne kontakty medzi všetkými relevantnými orgánmi na vonkajšej hranici Únie;

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY:

1. poskytnúť orgánom presadzovania práva a inými relevantným orgánom dostatočné kapacity na včasné odhaľovanie a vyšetrovanie trestných činov proti životnému prostrediu a podávanie obžalôb proti ich páchatelom, a zvažili potenciálnu pridanú hodnotu zriadenia špecializovaných policajných útvarov, ako aj rozšírenie odborných znalostí forenzných a iných vedeckých útvarov na vyšetrovanie a skúmanie trestných činov proti životnému prostrediu. Mohla by sa tiež zvažiť špecializácia prokurátorov, ako aj sudcov na národnej a regionálnej úrovni v súlade s vnútroštátnym právom a praxou;
2. koordinovali činnosti súvisiace s bojom proti trestným činom proti životnému prostrediu na vnútroštátnej úrovni, a to aj medzi orgánmi presadzovania práva, colnými orgánmi, orgánmi pre životné prostredie a správnymi orgánmi, zapojením všetkých relevantných aktérov z rôznych disciplín, jasným vymedzením ich úloh a zaistením zabezpečeného systému na aktívne zdieľanie informácií medzi týmito aktérmi;
3. zvažili pravidelné konanie stretnutí na regionálnej úrovni medzi orgánmi činnými v oblasti životného prostredia a špecializovanými prokurátormi;
4. podporovali činnosti projektu EU-Twix, zapojili jeho expertov do identifikácie exemplárov voľne žijúcich druhov a výmeny skúseností;
5. podľa potreby sa systematicky zaoberali hľadiskom organizovanej trestnej činnosti trestných činov proti životnému prostrediu najmä v oblasti nedovoleného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a odpadom, ako aj nedovolenými chemikáliami a pesticídmi;
6. podľa potreby zapojili do boja proti protiprávnej činnosti v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu, najmä nedovolenému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi a obchodovaniu s nedovolenými pesticídmi a inými nebezpečnými látkami, útvary pre boj proti počítačovej kriminalite;
7. podľa potreby umožnili zapojenie finančných vyšetrovateľov do vecí týkajúcich sa trestných činov proti životnému prostrediu, a to aspoň v prípade závažných druhov trestných činov proti životnému prostrediu, aby lepšie pochopili kriminálnu štruktúru tohto fenoménu;

8. podporili vypracovanie a používanie forenzných metód na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu, najmä tým, ktoré sa týkajú voľne žijúcich druhov zvierat a divorastúcich druhov rastlín, a vymieňali si skúsenosti o ich využívaní s ostatnými členskými štátmi;
9. rozvíjali odborné znalosti útvarov zaoberajúcich sa trestnými činmi proti životnému prostrediu v oblasti vyšetrovania majetkových aspektov tejto trestnej činnosti, keď je to možné, s cieľom vymôcť majetok na účely zaistenia občianskoprávnej zodpovednosti za trestné činy proti životnému prostrediu;
10. podporovali vytváranie rôznych partnerstiev medzi verejným a súkromným sektorom v oblasti ochrany životného prostredia a boja proti trestným činom proti životnému prostrediu;
11. čo najlepšie využívali existujúce organizácie a siete, ako napríklad INTERPOL, EnviCrimeNet, IMPEL, AQUAPOL, ENPE, EUFJE, SELEC, ako aj projekt TECUM a ich odborné znalosti, a podporovali účinnú koordináciu medzi týmito organizáciami a sieťami, ako aj s ďalšími existujúcimi iniciatívami na európskej a medzinárodnej úrovni;
12. monitorovali súčasnú hrozbu, ktorú predstavujú trestné činy proti životnému prostrediu, ako aj jej systematický vývoj, a to aj prostredníctvom pravidelného zhromažďovania a zdieľania relevantných informácií so všetkými relevantnými partnermi tak na regionálnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ ako celku, a to najmä prostredníctvom Europolu;
13. iniciovali alebo organizovali s podporou Europolu a Eurojustu spoločné regionálne operácie založené na spravodajských informáciách zamerané na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu, zúčastňovali sa na zriaďovaní spoločných vyšetrovacích tímov a zaistili, aby sa ako súčasť základného vyšetrovania uskutočňovalo aj finančné vyšetrovanie;
14. viac sa sústredili na vzdelávanie a odbornú prípravu orgánov presadzovania práva a súdnictva v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni v spolupráci s Európskou sieťou odbornej justičnej prípravy (EJTN), podporovali činnosti CEPOL-u vo forme ponuky programov odbornej prípravy na mieru vrátane finančných vyšetrovaní a zaistili účasť zástupcov členských štátov na takejto odbornej príprave;
15. zvažili zavedenie povinnosti páchatel'a odsúdeného za trestný čin proti životnému prostrediu nahradiť náklady orgánu činnému v oblasti životného prostredia, ktorý odhalil skutočnosť, ktoré viedli k stíhaniu;

16. účinne využívali dostupné možnosti financovania na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu vrátane financovania národných programov v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť a zohľadnili aspekt organizovanej činnosti tohto fenoménu;
17. vymieňali si relevantné skúsenosti a vedomosti s Europolom v záujme posilnenia jeho odborných znalostí v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu;
18. v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom iniciovali verejno-súkromné partnerstvá na výmenu znalostí, skúseností, informácií a spôsobilostí v boji proti trestným činom proti životnému prostrediu s mimovládnymi organizáciami, pokiaľ je to možné, a to predovšetkým pri odhaľovaní nedovoleného obchodovania s voľne žijúcimi druhmi a protiprávnych činností týkajúcich sa odpadu;

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

1. monitorovala efektívnosť právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu;
2. podporovala spoluprácu medzi relevantnými partnermi, ako sú členské štáty, agentúry EÚ, najmä Europol a Eurojust, ako aj INTERPOL;
3. podporovala vypracovanie osvedčených postupov identifikovaných členskými štátmi, agentúrami EÚ a INTERPOL-om, a presadzovala zdieľanie osvedčených postupov a skúseností z vykonávania akčného plánu EÚ proti nezákonnému obchodovaniu s voľne žijúcimi druhmi zvierat a divorastúcimi druhmi rastlín vrátane používania alebo potreby technológií;
4. podporovala – aj finančne – budovanie kapacít členských štátov (na národnej aj regionálnej úrovni) a agentúr EÚ, najmä v súvislosti s operačnou spoluprácou v boji proti trestným činom proti životnému prostrediu;

VYZÝVA EUROPOL, ABY:

1. posilnil svoje odborné znalosti v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu;
2. podľa možností a vychádzajúc pritom najmä z informácií od členských štátov pravidelne monitoroval a hodnotil cezhraničné trestné činy proti životnému prostrediu and poskytoval členským štátom informácie o súčasných trendoch v tejto protiprávnej činnosti;

3. podporoval rózny rozvoj cezhraničnej multidisciplinárnej spolupráce medzi členskými štátmi, s osobitným dôrazom na dosiahnutie rýchlej výmeny informácií o cezhraničných trestných činoch proti životnému prostrediu a nabádal členské štáty, aby sa zúčastňovali na ich odhaľovaní a vyšetrovaní, napríklad prostredníctvom podpory spoločných vyšetrovacích tímov;
4. na žiadosť členských štátov a na základe analýzy rizika a spravodajských informácií, pripravil a koordinoval spoločné operácie zamerané na odhaľovanie trestných činov proti životnému prostrediu a zohľadnil pritom priority identifikované v hodnotení hrozieb trestných činov proti životnému prostrediu;
5. uľahčoval činnosť siete EnviCrimeNet;

VYZÝVA EUROJUST, ABY nabádal k zriaďovaniu spoločných vyšetrovacích tímov a zdieľaniu a výmene informácií v oblasti vyšetrovania trestných činov proti životnému prostrediu a v prípade potreby ich podporoval;

VYZÝVA CEPOL, ABY zvýšil počet kurzov odbornej prípravy venovaných presadzovaniu práva v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu, vrátane kurzov o finančnom vyšetrovaní v tejto oblasti;

VYZÝVA EJTN, ABY poskytovala kurzy odbornej prípravy zamerané na zvýšenie odborných znalostí špecializovaných prokurátorov a sudcov v oblasti trestných činov proti životnému prostrediu v členských štátoch, ak je to vhodné – za účasti siete EnviCrimeNet;

VYZÝVA SIEŤ ENVICRIMENET, ABY:

1. podporovala výmenu informácií, odborných znalostí a najlepších postupov medzi expertmi členských štátov;
2. uľahčovala spoluprácu medzi expertmi členských štátov;
3. vypracovala a koordinovala európske iniciatívy na boj proti trestným činom proti životnému prostrediu;

VYZÝVA SIEŤ IMPEL, ABY zvýšila počet projektov spolupráce vrátane odbornej prípravy venovanej presadzovaniu práva v oblasti boja proti trestným činom proti životnému prostrediu a nadviazala spoluprácu s sieťami ENPE, EUFJE a EnviCrimeNet.